

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Qualiter Baptismus necessarius sit ad salutem. 8

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

quam ad illum ministrandum requiritur. Unde ebriis, dormientibus, vel amentibus tempore sanæ mentis baptismum expofitularibus validè ministratur, quia censentur in voluntate prius habita perseverare. Sic ex communi sententia docet Suar. disp. 2. q. 2. p. 6. n. 18. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tract. 2. cap. 6. q. 2. concl. 1. Egid. de Coninch. q. 64. art. 8. dub. 5. Debet tamen hæc voluntas libera esse, alias non erit rationalis. At quia metus etiam cadens in constantem virtum simpliciter libertatem non tollit, tamen illam dimittit, ea de causa valorem sacramenti non impedit, sicuti decidit Innocent. in dicto cap. maiores de baptismo. & concilium Tolet. 4. cap. 55. & pluribus exornat Suar. Henric. Laymann. Bonac. allegatis. Nunquam tamen licet amentibus, dormientibus, ebriis, & coactis baptismum ministrare extra casum necessitatis, tum ob reverentiam sacramenti, tum ob dimittitur, & imperfectam suscipiendam voluntatem Bonac. dicta disp. 2. q. 2. p. 6. n. 21.

3. Secunda dispositio pro baptismo licitè suscipiendò est fides iuxta illud Matth. ult. Baptizantes eos, prius enim præcipit doceri, qui doctrinæ capaces extiterint, quam baptizari. Et Marc. 11. Qui crediderit, & baptizatus fuerit, salvus erit. Qui vero non crediderit (subiunge, tamen baptizatus fuerit) condemnabitur, quia sine fide impossibile est placere Deo, & remissionem peccatorum obtinere. Hæc fides est quædam virtus supernaturalis infusa, qua mysteris reuelatis assentitur, quam vt adulti obtineant debent actu supernaturali credere Deum esse vnum, & Trinum, & suorum operum remuneratorem, iuxta illud Pauli, Accedentem ad Deum oportet credere, & quia est, & quia remunerator sit. Et insuper debent credere in Iesum Christum, quia hæc est vita æterna, & cognoscere Deum Patrem, & Iesum Christum filium. Præterea qui liber baptizandus, nisi necessitas urgeat, initiu primum debet quæ sint præcepta, quibus obleruandis per baptismum astringitur, tum ne ab eorum obseruatione deficiat, tum ne se deceptum alleget, ideoque Christus Dominus præcipiens baptismum promulgari præcipit Apostolis, vt gentes docerent seruate à se mandata. Matth. ult. Quapropter extra mortis periculum peccatum mortale esset quemlibet baptizare, quin notitiam mysteriorum fidei, Trinitatis, incarnationis, & passionis Christi Domini, & præceptorum tum decalogi, tum Ecclesiæ saltem in genere haberet, vt bene aliis relatis probat Thom. Sanchez. lib. 2. in decal. cap. 3. in fine num. 24. Præterea debet credere virtutem baptismi, vt illius effectum sperare possit, & se ad illum suscipiendum disponere.

4. Tertia dispositio pro licita baptismi susceptione est contritio, seu attritio de peccatis commissis; quia in adultis nulla fit peccatorum actualium remissio absque penitentia virtute iuxta illud actor. 2. Penitentiam agite, & baptizetur vnusquisque vestrum, colligiturque ex concil. Cartagin. cap. 85. & Trident. art. sess. 6. can. 6. & tradit S. Thom. 3. p. qu. 86. art. 4. Valq. disp. 168. cap. 4. Suar. disp. 28. sect. 2. Valent. 1. A. disp. 4. q. 3. punct. 3. concl. 4. Bonac. disp. 2. q. 2. p. 6. num. 25. Dixi necessarium esse contritionem, seu attritionem, quia ad ritè baptismum suscipiendum sufficit attritio, eo quod baptismus ad remittenda peccata per se institutus sit. Non igitur expofitulari necessitè dispositionem, quæ peccati remissionem operetur: sicuti bene docent supradicti doctores. Quod si aliquando contingat (quod raro eueniet) suscipiendum sacramentum baptismi nullo peccato mortali actuali infectum esse, obligatus non est habere attritionem seu contritionem, quia hæc peccatorum detestatio peccata propria voluntate commissa spectat. Sic Henric. lib. 2. cap. 2. num. 3. & cap. 27. num. 1. Suar. disp. 18. sect. 1. Bonac. disp. 2. de baptismo. q. 2. p. 6. n. 27. vide quæ diximus tract. preced. punct. 13.

PUNCTUM VIII.

Qualiter baptismus necessarius sit ad salutem.

1. Extra casum martyrii paruuli necessarius est baptismus in re susceptus.
2. Adultis baptismus, seu votum illius est ad salutem necessarius.
3. Qualiter ex diuino præcepto baptismus necessarius sit tum paruulis, tum adultis.
4. Quando hoc præceptum comparatione paruulorum astringat parentes, seu tutores.
5. Adulti eo astringuntur, cum primum commodè possint suscipere, si bene instructi sint.
6. Ex graui causa differri baptismus potest.
7. Ecclesia non potest determinare tempus suscipiendi baptismum imponendo obligationem baptizandis, bene tamen declarando obligationem, quam iure diuino habent.

1. Paruulis, & adultis baptismus necessarius est, sed diuerso modo. Paruulis, seu rationis vsu carentibus extra casum martyrii est necessarius in re susceptus, ad salutem con-

sequendam. Constat ex Innocent. I. epist. 26. ad Concil. Mileuitan. & ex concil. Cartagin. 5. cap. 6. relato in cap. placuis de consecr. dist. 4. & ex Innocent. III. in cap. maiores de baptismo. & clarius ex Trident. sess. 5. decreto de peccato originali, & sess. 7. can. 5. de baptismo, & pluribus exornat Bellarm. lib. 1. de baptismo cap. 4. Valq. disput. 154. cap. 1. Suar. disp. 25. sect. 1. & 2. præcipue ex August. pluribus in locis, præcipue lib. 3. de anima cap. 9. dicente: Noli credere, noli dicere infantes antequam baptizentur morte præuentos pertentire posse ad originalium indulgentiam peccatorum, si vis esse Catholicus. Ratio est Christi institutio indicata illis verbis Ioann. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto non potest introire in regnum Dei, quæ verba manifestè probant regenerationem per baptismum paruulis simpliciter ad salutem necessariam esse. Etenim carentes rationis vsu nequeunt propriis actibus remissionem peccati obtinere, debent ergo medio aliquo à Christo Domino instituto eam remissionem consequi. At nullum aliud est præter baptismum, est igitur illis baptismus simpliciter necessarius.

Dixi extra casum martyrii. Nam ob martyrium ex speciali Dei priuilegio paruulis originale remittitur, & salus æterna conceditur. Neque enim decebat oculos in odium Christi à Christo separari, & animam perdere, cū veritas dixerit Marc. 8. Qui perdidit animam suam propter me saluam faciet eam. 2. Adultis: seu ratione videntibus baptismus, seu votum illius est simpliciter ad salutem necessarius. Esse quidem necessarium constat ex concilio Florent. in litteris vniuersi, ubi, Nisi ex aqua & Spiritu sancto renascimur non possumus (inquit veritas) in regnum cælorum introire, & ex Trident. sess. 7. can. 5. dicente. Si quis dixerit baptismum liberum esse, hoc est non necessarium ad salutem anathema sit. Quod vero adultis sufficiat illius votum, cum baptismus suscipi non possit, decidit Trident. sess. 6. cap. 4. illis verbis. Translatio ab eo facta, in quo homo nascitur filius primi Adæ in statum gratiæ & adoptionis Filiorum Dei per secundum Adam Iesu Christum saluatorem nostrum post Euangelium promulgatum, sine lauacro regenerationis aut eius voto fieri non potest, sicut scriptum est. Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto non potest introire in regnum Dei. Ratioque est manifesta: nam ante susceptum baptismum potest quis media contritione, seu dilectione Dei super omnia gratiam consequi, qua obtentata si moriatur baptismum non suscepto, eo quod fuerit impossibilis vitam æternam consequetur, sicuti definit Innocent. III. cap. debitum de baptismo, & cap. de presbytero non baptizato, & comprobat August. lib. 4. de baptismo. cap. 22. & lib. 8. de ciuit. Dei, & D. Bernard. epist. 77. ad Hugonem de S. Victor. Ergo baptismus in re susceptus medium non est necessarium adultis ad salutem. Quod vero in illa contritione, seu dilectione Dei super omnia contineatur votum, seu propositum baptismi suscipiendi inde probatur, quia in ea contritione, seu dilectione continetur votum seruandi diuina præcepta. Vnum autem ex diuinis præceptis est de suscipiendò baptismo, cum commodè fieri possit, vestatim dicemus. Ergo saltem baptismi votum in contritione, vel dilectione Dei inclusum est adultis ad salutem necessarium. Dices inde inferri baptismum non esse magis necessarium adultis, quam necessaria est cuiuslibet præcepti obseruatio, siquidem huius votum, seu propositum in qualibet contritione, seu dilectione iustificante imbibitur. Respondeo negàdo sequens: quia aliter baptismus adultis necessarius est, quam cuiuslibet præcepti obseruatio. Etenim baptismus institutus est per se ad peccati originalis, & actualis ante ipsum commissi remissionem, quod nullatenus competit cuiuslibet præcepti obseruationi. Ex qua differentia contritio, seu dilectio Dei super omnia quatenus in se imbibit votum baptismi peccata remittit, & salutem confert, non vero quatenus imbibit votum cuiuslibet præcepti conseruandi. Nam cuiuslibet præcepti obseruatio non est pretium (vt ita dicam) signatum à Christo Domino pro peccati remissione, bene tamen baptismus, eaque de causa vi iustificationis per contritionem obtentæ non obligatis ad cuiuslibet præcepti obseruationem, obligatis tamen ad baptismum suo tempore suscipiendum, vt pote ad exhibendum pretium, virtute cuius remissionem peccati per contritionem emittit.

3. Ex dictis inferretur baptismum necessarium esse omnibus ex diuino præcepto, omnibus enim præceptum est tum iure naturali, tum diuino postiuo media ad salutem necessaria apponere. At baptismus vnicum medium est à Christo institutum pro peccati originalis, & mortalis ante ipsum commissi remissione. Ergo omnibus ex diuino præcepto baptismus necessarius est. Hoc autem præceptum diuersimodè paruulos, & adultos respicit. Paruulos namque astringere non potest, quia ob defectum rationis capaces esse non possunt illius præcepti, eaque de causa non ipsos, sed eorum parentes vel tutores, Ecclesiæque pastores astringit Adulti vero eo astringuntur à puncto, quo baptismus ab Apostolis act. 2. promulgatus fuit illis verbis, Penitentiam agite, & baptizetur vnusquisque vestrum. Neque oblat Christum Dominum

num ante suam mortem dixit Ioan. 3. *Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto non potest introire in regnum Dei; ut inde inferas ante eius mortem homines ad baptismum suscipiendum astringi. Na etiam dixit nisi manducaueritis carnem Filij hominis, & biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis; & tamen sacramentum Eucharistiae eo tempore suscipi non poterat, cum non esset à Christo institutum. Sed illis verbis significauit Christus necessitatem baptismi, & Eucharistiae suscipiendae, cum illorum sacramentorum publicatio facta fuerit, idèdque dixit Concil. Trident. sess. 6. cap. 4. Translationem ab statu peccati ad statum gratiae post Euangelium promulgatum fieri non posse sine lauacro regenerationis, aut eius voto, tacite indicans ante Euangelij promulgationem quae die Pentecostes facta fuit posse homines, ab statu peccati ad statum gratiae sine lauacro regenerationis, vel eius voto transferri. Neque item obstat post illam solemnem Euangelij publicationem plures ignorantia inuincibili laborare huius salutaris remedij, quominus ab eo puncto omnes eo praecepto suscipiendi baptismum teneantur, tenentur namque eo praecepto quantum est ex se, tamen si ob ignorantiam ab eius transgressione culpabilis excusentur.*

4. Difficultas ergo est quo tempore dictum praeceptum obliget ministrari paruulis baptismum, & adulti teneantur illum suscipere? Et quidem in periculo mortis manifesta est obligatio, ne carens baptismo in perpetuum condemnatur, & à regno caelesti excludatur. Extra periculum mortis obligantur parentes, seu tutores sub graui culpa praecepto Ecclesiae non scripto, sed consuetudine introducto, ne diu differant filij paruulis baptismum, quia alienum est à parentum pietate, & charitate diu conseruare filios mancipia diaboli, cum facile possint membra Christi, & Ecclesiae efficeret, & regni caelestis heredes constituere. Quod si ipsi patentes, vel tutores negligentes extiterint, pastores Ecclesiae ratione officij obligantur illorum negligentiam emendare. Sicut bene notauit Suar. disp. 31. sect. 1. circa finem. Quae autem sit diurna dilatio iusticiens causa, si in eorum uoluntate cedit, sicuti cessit dilatio baptismi S. Sebastiani. Sic Valq. disp. 149. c. 4. n. 40. Aegid. de Coninch. q. 68. art. 3. dub. vn. n. 40. Illud est certum quo maior fuerit dilatio grauiorem causam ad sui honestatem exposulare, ut docent praecitati doctores.

7. Sed inquires, an Ecclesia potuerit determinate tempus, in quo baptismus ex obligatione suscipiendus sit? Respondeo nullatenus posse imponendo obligationem, quam alias baptizandi non habent, bene tamen posse declarare obligationem iure diuino illi impositam. Sic Aegid. de Coninch. dicta q. 68. art. 3. dub. unico. à n. 41. Valq. disp. 150. cap. 2. & 3. Suar. disp. 31. sect. 2. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tract. 2. c. 6. q. 4. vers. dubii. Ratio prioris partis est, quia Ecclesia iurisdictionem non habet in non baptizatos, sicuti definit Trident. sess. 14. cap. 4. dicens: Ecclesia in neminem iudicium exercet, qui non prius in ipsam per baptismi ianuam fuerit ingressus, quae definitio sumitur ex Paulo. 1. ad Corinth. 5. De his, inquit, quibus foris sumus, (id est extra Ecclesiam) nihil ad nos. Si autem Ecclesia possit non baptizatos obligare ad baptismum suscipiendum eo tempore, quo alias ex diuino praecepto non tenebantur, iurisdictionem, & iudicium in non baptizatos exerceret contra D. Paulum, & Trident. definitionem. Quod uero possit Ecclesia declarare quibus circumstantiis, & occasionebus praeceptum diuinum de suscipiendo baptismo obliget, inde probatur, quia per hanc declarationem nullam in non baptizatos iurisdictionem exercet, sed solum exercet clauem scientiae à Christo Domino concessam pro rebus dubiis dissoluendis, & difficultibus declarandis.

PUNCTVM IX.

De ministro Baptismi.

1. Quilibet rationis compos est ualidus minister baptismi.
2. Absque iurisdictione nequit licite ministrari, tamen si Sacerdos sit.
3. Qualiter religiosi Societatis concessa sit facultas baptismum ministrandi.
4. Inferiores clerici, & diaconi non sunt ex officio ad hoc ministerium deputati.
5. Ad concedendam diacono facultatem hoc sacramentum ministrandi non requiritur extrema necessitas.
6. Extra periculum mortis nequit sacerdos, & à fortiori alij clerici ministrare baptismum absque solemnitate.
7. Nequit domi baptismus iuncta necessitate ministrari.
8. Nullus alius à Sacerdote, vel diacono ex commissione Sacerdotis ministrare baptismum solemniter potest.
9. In extrema necessitate digniori cedit minus dignus.
10. Est peccatum mortale inuerso huius ordinis, semetipsum contrarium sentias Sotus.
11. Quid si praesente clerico non Sacerdote laicus ministrat? Affirmant plures esse culpam ueniale. Probabilius est uel nullam esse, uel esse mortalem.
12. Excipiuntur pagani, uel haeretici administratio praesente fidei Catholico.
13. Secundo excipitur, si praesente diacono, laicus, uel inferior clericus ministrat.
14. Qualiter unus baptismi plures ministri esse possint.
15. Qualiter plures simul baptizare possent.
16. Qualiter ablutio prolationis forma sit coniungenda.

1. **D**upliciter sumi potest baptismi minister, primo quoad ualorem sacramenti, secundo quoad ualorem illius uisum. Si de ualere Sacramenti loquamur quilibet siue Sacerdos, siue laicus, siue uir, siue foemina, siue baptizatus, siue non baptizatus Sacramentum ministrare potest, ut firmum, & ratum existat. Conclusio est egra de fide definita ab